

Református hitéleti lap

XIV. évfolyam 11. szám

2010. november

ELŐL JÁRNI VAGY HÁTUL KULLOGNI?

Az idei reformációi ünnepek egyházmegyénkben az ének és zene köre szövédték. Az év folyamán több fórumon elhangzott, hogy egyházmegyénk szülötte, énekeskönyvünk több énekének szerzője, Pálóczi Horváth Ádám 250 éve született Kömlődön. Mindezt szépen egészítette ki három másik évforduló. Ugyancsak énekszerzőkről van szó: Batizi András és Tinódi Lantos Sebestyén 500 éve, Bornemisza Péter 475 éve született. Az ő énekeik is énekeskönyvünk drága kincsei, ők viszont mindhárman a reformáció századát, a 16. századot idézik meg. Miközben életútjuk, munkásságuk után kutakodtam, hogy a kisköri és egyházmegyei ünnepséghez segédanyagot állítsak össze, valami egészen egyértelmű üzenet fogalmazódott meg bennem velük kapcsolatban. Ők mindannyian „első” voltak”. Élén jártak, olyat alkottak, ami szinte megelőzte korukat.

A három 16. századi énekszerző nemcsak abban volt „első”, hogy a reformáció, a reformátorok nemzedékéhez tartoztak. Batizi András magyar nyelven először írt versbe szedett bibliai történeteket tanító célzattal formált át költeménnyé. Ugyancsak az első hitvallási iratok szerzői közé tartozott. Tinódi Lantos Sebestyén az első, aki utánajárva, „tudományos kutatást” végezve írja történelmi énekeit. Mind helyrajzi, mind történelmi szempontból ma is forrás értékű művei. Ő az első költő, aki tudatosan válogatja műveit, és így adja ki őket. Bornemisza Péter Magyar Elektrájával, első magyar nyelvű lírai költeményünkkel (Siralmas énnékem tetüled megváltom...) irodalomtörténetileg is első. Mint teológus, első a lelki irodalom művelésében. Hatalmas mennyisé-

gű prédikációit nem azért nyomtatja ki csupán, hogy a prédikátorok használják, hanem azért is, hogy odahaza, csendes áhítatos órákban a hívő lelkek olvassák. Az Ördögi kísértetek című munkáját pedig mint az első magyar lélektani művet tartjuk számon. Nagy ugrással, de ugyanezt a sort folytatja Pálóczi is: az első a női egyenjogúság ügyében, korát megelőzve akar lelkészi és lelkészözvegyi „nyugdíjintézetet”, először szervez női irodalmi kört stb.

Mindezek alapján valamit egyértelműen látni kell. A reformáció előre lendíti az emberiség történetét. Nemcsak a 16. században, de ma is. A reformáció az Isten és az Ige felé fordított életekkel

olyan értékeket fedezett (fedez) fel, és helyez el az emberiség történetének útján, amelyek úttörő jellegűek. Olyan irányt mutattak, amelyet követni lehetett és kellett. A reformációnak és a reformátusoknak élenjáróknak kell lenniük ma is. Nem szabad, hogy mások más értékeket (vagy annak látszó érték-telen bővlikat) állítsanak az emberek elé, azután mi, hátulról kiabáljunk utánuk: „ne arra menjetek!” Az Igén tájékozódva, Istennel imádságos közösségben élve ma is igyekeznünk kell olyan értékeket felmutatni, amit követni lehet és érdemes. Tehát: Előre, és nem hátul kullogni!

Gerecsei Zsolt

HÉT HATÁROS HITTANOSOK KIRÁNDULÁSA

Ebben az évben, október 9-én került sor a hagyományos őszi hittanos kirándulásra. Az útvonal idén Csátka és Réde közötti erdős út volt. Mintegy 150-en gyülekeztünk a reggeli órákban.

Csátkán megtekintettük a Szentkúti kegyhelyet, itt Barta Zsolt mesélte el mindazt amit erről a helyről tudni illik.

Ezután elindultunk a mintegy négy kilométeres, bár sokat szerint jóval hosszabb erdei úton. A végállomás Réde volt, ahol az idő előrehaladta miatt csak kevés játékre jutott idő. Focizni is lehetett, de talán a legnépszerűbb a lovas kocsikázás volt.

Mindenesetre a buszon távozóban Rédéről megszavaztuk, hogy jövőre is legyen kirándulás.

"ÉS AZ ISTEN LETÖRÖL SZEMÜKRŐL MINDEN KÖNNYET."

Olvasandó: Jelenések 7, 9-17.

Keresztyén családokban élő gyermekek már kiskorukban felteszik a kérdést, hogy mi lesz a mennyországban. Gyakorló hitoktatóként újra és újra találkozunk ugyan ezzel a kérdéssel. A gyermeki fantáziát nem elégíti ki a hitvallás, hogy van mennyország, tudni akarja, hogy az milyen, hogy ott mi van? S persze ez a kíváncsiság felnőtt korunkra is megmarad. Hiszünk az üdvösségben, bár időnként talán kétségek gyötörnek minket, S persze foglalkoztat a kérdés, hogy mire is számítsunk ott, miből is fog állni az az örök élet.

Akik pontos ismertetést várnak a Bibliától, azok csalódní fognak. Nem olyan ez, mint egy egzotikus nyaralás, ahol az utazási iroda előre leírja nekünk, hogy hová megyünk és mit fogunk látni, sőt akár fényképekkel is illusztrálja mindezt. A Biblia nem számol be részletesen arról, hogy mi vár bennünket a mennyben, és hogy fogjuk tölteni napjainkat. Viszont sok olyan információt elárul nekünk, amit fontosnak tart az Örök Isten hogy tudjunk.

Ez a mai íge is egy ilyen szakasz. Nem menetrend arra nézve, hogy pontosan mikor mi fog történni az üdvörtörténet során. Nem ad minden kérdésünkre választ. De felvillant egy olyan képet, amely csodálatos és biztató tényeket mutat meg nekünk arról, hogy miért jó Istenben hinni és várni a mennyek országának eljövételét.

Az első ígért, mint közösség szólít meg bennünket. A vértanúknak, hitvallóknak serege, aki Istent dicséri, egy megszámlálhatatlan sokaság. Eszünkbe juthat Jézus szava: „az én Atyám házában sok hely van, ha nem így volna megmondtam volna nektek”. Vannak szekták, akik az üdvözültek számával ijesztgetik az embereket, miszerint az korlátozott, és ha betelik, nincs több lehetőség. A Biblia nem így látja. Isten végtelen tömeget vár, akiknek egy része a vértanúk serege.

Minden korban voltak hitükért szenvedők, akár az üldöztetést is vállalók. Eszünkbe juthat a római birodalom keresztyénüldözése, a 17. század ellenreformációnak üldözése, vagy éppen a kommunizmus üldözései és korlátozásai. A mi életünk ezekhez képest békésnek mondható Istennek hála. Mégis

megvannak a magunk „vértanúságai”, hiszen egy olyan korban élünk, amikor a hit nem ritkán gúny tárgya, amikor a keresztyénséget babonás, elmaradott közösségnek tartják.

Isten azonban mindig szemmel tartja, igazgatja és erősíti az övéit. Ma is érezzük ezt, mint egyház, mint gyülekezetek sora. Nem az a fontos, hogy az emberek hogyan vélekednek felőlünk, hanem hogy Isten mit lát a mi életünkben, szolgálatunkban.

Az ígéreteknek nem csak közösségi jellegük van, a személyhez is szól. A sok öröm és áldás mellett – nagyon jól tudjuk, hisz átéltői vagyunk – a szenvedések is részei a hívő ember életének. Jelen van az életben a nélkülözés, a betegség, a fájdalom, a gyász. Jelen vannak a mindennapi gondok: megélhetés, munkalehetőség, családi konfliktusok, stb. Isten nem ígért ezek alól mentességet az övéinek az evilági életben. Nézzük akárcsak meg Pál apostol életét, mint a legrészletesebben ismert életutat az apostolok közül, mennyi szenvedés és nélkülözés kísérte. Amit azonban ígért már a földön, az az ERŐ mindezek elhordozásához, mert „elég neked az én kegyelmem”.

S ígért e földi élet után egy örök hazát, ahol minden másképp lesz. „Nem éheznek és nem szomjaznak többé...és az Isten letöröl szemükről minden könnyet.” Ott már csak az öröm, a szeretet és a teljes szívből való Istendicsőítés marad, mely soha meg nem törik, el nem múlik.

S hogy hogyan lehetséges mindez? Pál azt mondta: „az igaz ember hitből él”. A reformáció ezt így tette dogmává: *Sola Fide*, egyedül hit által. Itt Jánosnál ezt a Jézusba vetett megváltó hitet így találjuk: „megmosták ruhájukat, és megfehéřítették a Bárány vérében”. Jézus mondta: „Én vagyok a feltámadás és az élet”. Mindez tehát – az üdvösség, a feltámadás, a mennyek országa, az örök élet – egyedül Jézus Krisztusban nyerhető el. Ezt nem lehet kispórolni. Meg kell mosni ruhánkat a Bárány vérében. Meg kell látnunk, hitünkkel el kell fogadnunk Isten végtelen kegyelmét, mely a legtökéletesebben Jézus kereszten való áldozatában jelent meg. Meg kell látnunk saját kicsinységünket, bűnös mivoltunkat, s azt, hogy ezen csak Jézus megváltó vére tudott változtatni. Isten hív, hogy

higgyünk benne, s Szent Fia áldozatában. Hogy részesei lehessünk az ígéreteknek, Hogy majd ha eljön a pillanat, mi is ott állhassunk a Bárány előtt fehér ruhában, pálmaággal kezünkben, énekelve az örök zsoltárt: „Az üdvösség a mi Istenünké, aki a trónuson ül, és a Bárányé!”

Sugár Tamás

TÁMOGATÁS A VÖRÖSISZAP KÁROSULTJAINAK

2010. október 21-én sikeresen eljuttattuk az összegyűjtött támogatásokat Kolontár és Devecser katasztrófa sújtotta térségébe. A gyűjtést a nagyigmándi gyülekezet szervezte, amelyhez csatlakoztak az ácsi, császári, kisbéri és mocsai gyülekezetek is. Egy furgonnal és egy kisbusszal indultunk útnak, a csomagok többnyire konzerveket, vegyi anyagokat, vödröket, pelenkákat, játékokat, lisztet, cukrot, rizst, tésztát és édességet tartalmaztak. E mellett vittünk burgonyát, répát, tojást és három hízó sertést feldolgozva. A devecseri plébánián nagy szeretettel fogadtak a Karitászi önkéntesei, az adományok többségét ott is pakoltuk le. A

húst átvittük Kolontárra, ahol a plébánia épületében volt mélyhűtési lehetőség.

Döbbenetes volt látni saját szemünkkel mindazt a pusztulást, amit a vörös iszap okozott. Köszönjük a támogatásokat, melyek az akció során összegyűltek, valamint a felajánlott munkát és szállítást, ami lehetővé tette az adományok helyszínre juttatását. Hálát adunk Istennek, hogy ha cseppként is a tengerben, de segíthettünk adományainkkal a szerencsétlenség áldozatainak.

PANNONHALMÁN KIRÁNDULTUNK

Mielőtt tollat és papírt ragadtam a kezembe, azt hittem, hogy írok egy egyszerű beszámolót, a Szent Márton hegyén található Pannonhalmi Főapátságban tett látogatásunkról, amelyet

jába, a kódexkészítésbe, megnézhattuk az egykori íróeszközöket, és még sok egyéb érdekes dolgot.

A nap végén a pincészet megtekintése és a háromféle bor kóstolása sokunk

örömeire megkoronázta a látogatásunk napját. Bevallom nekem a Hemina 2008 ízlett a legjobban, amelyet tölgyfahordóban érleltek, aranyárga tónusa, testessége, illata, és természetesen az íze, magával ragadja a kulturált borkóstolót.

Igen, azt hittem, hogy csak ezen dolgokról fogok írni, de amikor jobban átgondoltam az apátsági látogatásunk egészét, akkor értettem meg, hogy azon a napon mekkora belső béke szállt meg, milyen nagy lelki nyugalom költözött belém, amely még a mai napig is bennem lakozik. Megértettem, hogy Isten közelsége mellett, egy-egy ilyen kirándulás közösség formáló hatása mekkora jelentőséggel bír, milyen nagy szeretetet tud az emberekből kiváltani. Remélem, sokan megtapasztalták már ezt az érzést, vagy rövidesen megtapasztalják.

Zsebő Zsolt

Barta Zsolt tiszteletes vezetésével, több mint húsz rédei református hittársammal csodálhattuk végig. Gondoltam leírom, hogy a több mint ezer éves monostorban milyen fantasztikus építészeti, képzőművészeti, és egyéb látványosságokat nézhettünk meg.

Látogatásunk egy negyedórás film megtekintésével kezdődött a fogadó épületben, amelyben a szerzetesek mindennapi életéről kaptunk rövid tájékoztatást, majd az országút felett átívelő hídon elindulva, egy kellemes hangulatú sétányon át eljutottunk a monostorhoz. Először gimnázium épülete előtt haladtunk el, majd megérkeztünk a bástyához, ahonnan csodálatos kép tárult a szemünk elé. Ezt követően bemutatták a templomba, és az altemplomba, ahol lenyűgöző művészeti alkotásoknak lehettünk szemtanúi. A kerengő megtekintése után újból megérkeztünk a bástyára, ahol egy kis fényképezésre is jutott idő. A közel 300.000 kötetet tartalmazó könyvtár előterében megtekinthettük a pannonhalmi és a tihanyi alapítólevél másolatát. A könyvtár hatalmas méretével, kifinomult művészeti alkotásaival, és nem utolsósorban tartalmával egyszerűen bűvöletbe ejti a látogatót. A monostori látogatásunk a Biblia Scripta Az Írás a középkorban időszaki kiállítás megtekintésével végződött, amelyben beleszállhattunk a könyvmásolók munká-

CSÁSZÁRIAK SZEGEDEN

Gyülekezetünk október 9-én gyönyörű kirándulást tett Szegeden. Mindenki tudja, hogy Szegedet elöntötte az árvíz 1879-ben, ezért a város polgárai fogadalmá tettek, hogy hatalmas templomot emelnek Szűz Mária tiszteletére, ha a város újra felépül. Ez az épület a Dóm, amit elsőként tekintettünk meg.

A Kálvin téri református templomban Juhász András lelkész beszélt a templom történetéről. Ezután a Tisza partján álló Móra Ferenc Múzeumot látogattuk meg. Végezetül a lajosmizsei Ezüst Kanál vendéglőben vacsoráztunk.

Nagy Nikolett

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

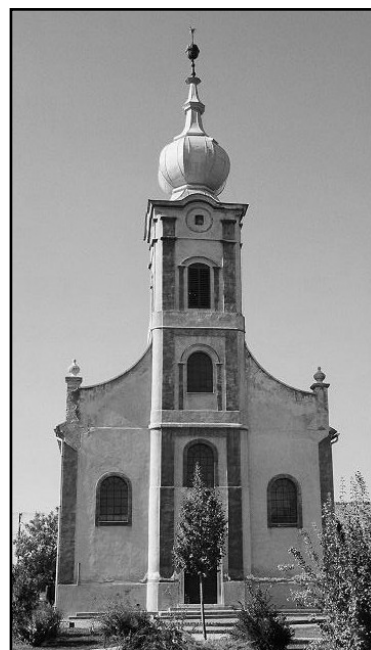
Felújítják a Nagyigmándi Református Templomot

A Nagyigmándi Református Egyházközség 2009 októberében nyert támogatást az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) III. tengelye részeként megjelent, „A vidéki örökség megőrzése” témájú felhívásra benyújtott kérelmével.

Az ÚMVP III. tengelyéhez tartozó vidéki örökség megőrzése témában – a korábban kidolgozott Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában foglaltak alapján – lehetett pályázni egy adott vidéki településen a kulturális örökség fenntartására, helyreállítására, ezen belül a településkép javítására az épített, természeti és kulturális örökség megőrzése, megújítása, és ezáltal a települések vonzerejének növelése céljából. A Bakonyalja-Kisalföld kapuja Vidékfejlesztési Egyesülethez tartozó nagyközség református presbitériuma e célokat magáénak érezve döntött arról, hogy az egyházközség templomának külső és belső felújítására „A Nagyigmándi Református Templom felújítása” címmel támogatási kérelmet nyújt be.

A kérelembenyújtást hosszú előkészítő munka előzte meg. Amellett, hogy össze kellett állítani a pontos pályázati anyagot, és beszerezni a hozzá szükséges iratokat, a presbitérium tudatosan készült a majdani megvalósításra is. Ennek legfontosabb eleme a szükséges saját forrás, amivel az utófinanszírozású projekt megkezdéséhez szükségeltetik majd. A nagyigmándi református egyház folyamatos munkával, jótékonyági események szervezésével segítette elő a saját erő megteremtődését.

A 2009 év eleji kérelembenyújtást követően októberben kapta kézhez az egyház vezetése a támogatásról szóló határozatot. A munka nagysága miatt a közbeszerzési eljárás problematikájával is meg kellett ismerkedni a presbitériumnak, mivel ezen eljárással lehet majd kiválasztani a templom felújítását végző majdani vállalkozást. Az eljárás elindításának folyamata 2010 augusztusáig állt, mivel addig volt érvényben a Magyarországi Református Egyház Országos Zsinatának építési moratóriuma. A moratórium feloldását követően folytatódhat a munka. Az egyszerűsített közbeszerzési eljárást 2010 októberének elején indítja meg a Nagyigmándi Református Egyházközség, s az ezt követő határidő lejárta után dönt majd a kivitelezőről. A presbitérium döntése alapján a Nagyigmándi Református Templom külső felújítási munkálatai várhatóan 2011 márciusának közepén indulnak meg, amely magába foglalja a templom tetőszerkezetének felújítását (lécezés, cserépfedés teljes cseréje), a falak újravakolását (a felvizesedett falrészek esetén „lélegző vakolattal”), lábazatkészítést, és a bejárati ajtók cseréjét. A belső munkálatok várhatóan 2011. április végén kezdődnek meg. Ennek során a templom teljes elektromos hálózatát lecserélik, a belső vakolati hibák javításra kerülnek, s elvégzik a falak, és a teljes bútorzat festését, mázolását. A beruházás alkalmával megvalósul a mozgáskorlátozottak számára a templom részleges akadálymentesítése – az e célra alkalmas bejárat hátsó bejárat felől építik ki. A teljes beruházás a tervek szerint 2011 augusztusának közepéig valósul meg. A Nagyigmándi Református Egyházközség e célok megvalósítására az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program finanszírozásában, az összes elszámolható költség 100%-t megkapja, amely a támogatási határozat értelmében nettó **28.835.066 Ft**, bruttó **36.043.833 Ft**. Ezen felül az egyházközség saját költségen elvégezteti a templomtorony süvegének festését is, hogy a felújítás valóban teljes lehessen.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

Bajcsai Miklós

Felújítják a Kömlődi Református Templomot

A Kömlődi Református Egyházközség 2010 tavaszán nyert támogatást az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) III. tengelye részeként megjelent, „A vidéki örökség megőrzése” felhívásra benyújtott támogatási kérelmével.

Az ÚMVP III. tengelyéhez tartozó vidéki örökség megőrzése jogcímen lehetett pályázni a műemlék templom felújítására. Ez szorosan kapcsolódik a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában foglaltakhoz. Ezek szerint adott vidéki településen a kulturális örökség fenntartására, helyreállítására, valamint a településkép javítására az épített, természeti és kulturális örökség megőrzése, megújítása céljából lehet igénybe venni a miniszteri rendelet alapján a támogatásokat.

A Kömlődi Református Egyházközség Presbitériuma 2008 őszén hozta meg a döntést, hogy templomunk felújítása céljából immár a harmadik pályázatot is benyújtjuk. A 2004-es sikertelen SAPARD pályázat, valamint a szintén sikertelen Norvég Alap pályázat kudarca nem vette el a pályázó kedvét. A település központjában található egyházi épületek megújítására évek óta kidolgozott stratégiája van az egyházközségnek. Három felújított védett épület mellett egy vadonatúj lakóotthont is építettünk az elmúlt négy évben. A műemlék református templom felújítása teszi teljessé az ingatlanok helyreállítását.

Mivel a templom felújítására már évek óta készültünk, így megfelelően előkészített építési engedélyezési szintű tervekkel rendelkezünk. Ehhez kellett hozzárendelni a jelen támogatási felhívásnak megfelelő elvárásokat.

2008. karácsonykor adtuk be a támogatási kérelmet, majd hosszú várakozási idő következett. A támogatási kérelem több szűrőn, bírálati körön ment keresztül, míg 2010 tavaszán a támogató szervezet megítélte a kérelemben szereplő teljes támogatási összeget. A támogatási rendeletnek megfelelően a támogatási összeg az elszámolható költségek 100%-a. Ennek értelmében a templom felújítására nettó 31.261.213 forint azaz bruttó 39.076.516 forint támogatási összeget költhetünk.

Ezen összeg felhasználásával felújítjuk a tetőszerkezetet, a tornyot, toronysüveget. A külső és belső falak felújítását végezzük el, visszakapja a templom az eredeti külső festését is. A belső tér is teljesen megújul. Gyülekezeti összefogással valósítjuk meg a harangok új villamosítását és a padok felújítását. Az épületen teljes akadálymentesítést hajtunk végre, mely szorosan kapcsolódik szociális intézményünkhöz. A templom körül jelentős mértékű parkosítást végzünk el.

A projekt megvalósításának folyamata 2010 augusztusáig állt, mivel addig volt érvényben a Magyarországi Református Egyház Országos Zsinatának építési moratóriuma.

Az előkészítő munkálatokat nem állítottuk meg így a moratórium lejártá után a közbeszerzési eljárást lefolytattuk, majd az előírt határidőket betartva a kivitelezői szerződést kötöttünk a nyertes kivitelezővel a SPERNO BAU Kft-vel. 2010 október 7-én a munkaterületet átadtuk, a szerződés értelmében 2011. júniusában befejeződik a beruházás.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

Bogáth István

"MICSODA AZ EMBER?"

„Micsoda az ember?”
Zsolt 8,5

Gnothi seauton – Ismerd meg önmagad! Állítólag ez a mondat fogadta a delphoi jósdába érkezőt. Ottjártamkor kíváncsi voltam, hogy látható-e valahol – legalább nyomában – a felirat. Némi csalódottsággal vettem tudomásul, hogy csak az emlékek nemzedékről-nemzedékre élő kőtábláján maradt meg az utókornak. A város romjai között sétálva azon gondolkodtam, hogy milyen hiábavaló próbálkozás lehetett az adott embernek, egy a vulkanikus gőzöktől révületbe esett pogány papnőtől ismereteket szerezni önnön lénye felől. Vajon 2500 évvel később jobb a helyzet? Mert önmagunk megismerésének vágya ma is él bennünk. Napjainkban ugyanúgy emberek ezrei kínálják portékájukat a delphoi jósda mondatával: Ismerd meg önmagad! Azonban kíválságosabb helyzetben lehetünk az akkor élő emberekhez képest: mi már ismerhetjük Jézust. A tudatlanság időszakát elnézte Isten (ApCsel 17,30), s szeretéből megadta, hogy ne hiábavalóságok követve, hanem Jézusban nézhessünk magunkra. Kívállaóan tapint a lényegre Kálvin, amikor az önismeret kapcsán azt írja, hogy: „Az ember tiszta önismerete csak akkor jut el, ha előbb Isten ábrázát vizsgálja s Isten belső szemléletéből tér az önvizsgálatra.” [Institutio I.1.2] Önmagunk és Isten ismerete szétválaszthatatlan, mint egy virág gyökere és szára. És ahogy Istent a Szentírásból ismerhetjük meg úgy önmagunk számára is a Biblia adatott kalauzként. Mert én vagyok Kain, akiben gyilkos indulat támad testvére iránt; mert én vagyok a megszabadított népből egy, aki bálványt imád az Élő Istent elhagyva. De én vagyok az elveszett juh, akit a Jó Pásztor megtalál. De én vagyok a kíváncsi Zákeus is, akihez Jézus betér. És én vagyok az, akit Isten úgy szeretett, hogy az Ő egyszerű Fiát adta, hogy hihessek Őbenne!

Az ifjúkor – 12-20 évig – a legfontosabb periódus az önismeret szempontjából. Ebben a szép időszakban legfőbb foglalatossága az embernek önmaga megtalálása. Próbálkozunk felismeri értékeinket, pozitív tulajdonságainkat, ahogy a Biblia nevezi ezeket: talentumainkat. Az ifjú keresi azt a helyet a világon, ahol „otthon lehet benne.” Ahol bátran lehet saját maga. Ez sok mindent

magában foglal: pályaválasztást, párválasztást, tartós baráti kötelékek kialakítását, a szabadidő értelmes felhasználását, és így tovább. Az írás időpontjában negyedik hete lesz, hogy református fiatalok összjövünk, hogy egy kicsit kötetlenebb formában szerezzünk több ismeretet magunkról, a világról és Istenről. Legelső találkozásunk egy szeptember végi szombaton volt, amikor harminc lelkes ember gyülekezett a parókia udvarán az Ifjtorborzó napján. Budapesti vendégeink vezetésével játékokkal, énekléssel, előadással, kiscsoportos beszélgetésekkel és egy vidám hangulatú ebédrel próbáltuk megalapozni elkövetkezendő együttléteinket. Aki ez után is érzett hívást magában, az következő szombat délutánján jöhetett találkozni és ismételt énekléssel, játékkal, beszélgetéssel és az Igére való figyelemmel tölteni vidám perceket önmagunk és Isten felfedezéséért. Talán szabad egy titkot is elárulnom: október első hétvégéjére ismét vendégeket várunk! A budapesti Teológia fiataljait. Most ők akarnak velünk eltölteni egy pár kötetlen órát az ifi alkalmon. Szeretettel várunk mindenkit erre és későbbi összjövetelekre, hogy együtt fedezzük fel „micsoda az ember” önmaga és Isten számára.

Miklósi Koppány
dadi segédlelkész

HEIDELBERGI KÁTÉ

42. KÉRDÉS: Ha Krisztus meghalt értünk, miért kell nekünk is meghalnunk?

Mert a mi halálunk nem bűneinkért való megfizetés, hanem csak meghalás a bűnre nézve, és átmenet az örök életre.

43. KÉRDÉS: Mi további hasznunk van Krisztus kereszten való áldozatából és halálából?

Az, hogy az ő halálának erejével a mi ó emberünket ő vele együtt megfeszítik, megölik és eltemetik, hogy a test gonosz indulatai ne uralkodjanak többé bennünk, hanem mi magunkat hálaáldozatul öneki szenteljük.

44. KÉRDÉS: Miért teszed hozzá: alászállt a poklokra?

Hogy az én legnagyobb kísértéseimben biztosítva legyek afelől, hogy az én Uram, a Krisztus, az ő kimondhatatlan gyötrelmével, fájdalmaival és rettegéseivel, melyeket testében-lelkében a keresztfán és azelőtt is elszenvedett, engem a pokol rettegésétől és gyötrelmeitől megszabadított.

GYEREKSAROK A HITTANTANÍTÁS ÖRÖM ?!

Sámuel története

Az Ószövetség egyik kedves története az, amit most elmondok nektek. Történet arról, hogy Isten mennyire szereti a gyermekeket és nem csak szereti, beszélgetni szeret velük, úgy, mint Sámuellel tette egész életében. Ez a történet Éli főpap idején játszódik, amikor élt egy férfi, akinek két felesége is volt. Az egyik Peninná, akinek már voltak gyermekei, a másik Anna, akinek Isten akkor még nem adott gyermeket. Minden rendben lett volna, ha ez a két asszony békében élt volna egymással, de örökké veszekedtek. Peninná állandóan csúfolta Annát, Anna pedig irigyelte tőle a gyermekeit. A család minden évben elment a sílói templomba imádkozni. Anna, amikor egyedül maradt a templomban sírva kérte Istent, ajándékozzon neki egy kisbabát és ő akkor vissza fogja hozni, hogy a templomban nevelkedjen. Éli pap látta a síró asszonyt és beszélgetni kezdett vele. Anna őszintén elmondott neki mindent. Jólesett kipanaszkodni magát Isten emberének és milyen jólesett neki, amikor a pap azt mondta: „...Izráel Istene megadja amit kértél tőle.” Anna elhitte Isten üzenetét és meg is ajándékozta őt az Úr egy kisfiúval, Sámuellel. A kisfiút aztán néhány év múlva Éli gondjaira bízta és évente meglátogatta. Vitt neki új ruhát és rengeteget imádkozott érte. Isten ebben az időben nem talált olyan felnőtt embert, akire rá tudta volna bízni üzenetét. De Isten már talált egy kisfiút, Sámuel, aki tiszta szívé volt. Egy éjszaka csendben aludtak, Éli és Sámuel, amikor Isten szólt a kisfiúhoz: Sámuel, Sámuel! Ő azt hitte Éli kéri, menjen hozzá, de nem Éli hívta, hanem Isten. A pap elmondta neki, maradjon ágyában és ha újra szól hozzá Isten, mondja azt: „Szólj Uram, mert hallja a te szolgád.” És nem kellett sokáig várni, mert Isten újra szólt hozzá és sokat beszélt hozzá, rossz híreket és ítéletet. Sámuel amikor felnőtt, Izráel prófétája lett. Isten beszédét adta tovább a népnek és megtanította őket Isten tiszteletére. Isten hozzátok is szól, csendben, halkán. Ha szívetek és Bibliátok nyitva előtte megérthetitek szavát és akaratát.

Egyik éjszaka felébredtem, nem tudtam visszaaludni, végigvettem hittanosaimat és eszembejuttott a sok szeptember-októberi emlék. Szinte hangosan felnevettem, amikor „aranyköpéseikre” gondoltam. Eszembe jutott sok jó és kevésbé szívderítő emlék, hiszen a hitoktatás, de akár egy hittanóra megtartása, létrehozása néha nem egyszerű. Régi gondnokunk Dadon, Gyuri bácsi mondta nekünk, amikor odakerültünk és beszélgettünk, bárcsak újra sok gyerek járna templomba, mint gyerekkorában. Hallgattam a lelkes történeteket és arra gondoltam, lehetetlen vállalkozás. Aztán telt múlt az idő, talán négy, öt év is, amikor elkezdett megsaporodni a gyerekek száma és én jó érzéssel könyveltem el a látottakat, a teli templomot és a sok gyereket. Egy beszélgetés alkalmával, egyik gyülekezeti tagunk jegyezte meg helyesen, mindehhez azért kell a szülők, nagyszülők indítása is és nem mindenhol van ez meg. Bizony nem. Amikor Ácsra jöttünk, megtapasztaltam ennek igazságát, hiszen sokszor „harc” van a szülőkkel, hogy engedjék már el hittanra az amúgy megkeresztelt, érdeklődő gyermeküket. De ezt a cikket nem panaszkodásként írtam, ellenkezőleg!! Van Gyökössy Endrének egy könyve, a címe: MÉGIS öröm. Én pedig sorra vettem azokat az élményeket, amik MÉGIS öröme a hitoktatásban. Kezdem az legelején, hiszen a „megpróbáltatások” nem a hittanórákon, hanem már a tanítás előtt elkezdődnek. Az órarend! Hiszen a foci, rajz, énekkar, matekszakör, zeneóra, szolfézs, külön nyelvóra, logopédia és korrepetálások után jöhettünk mi is. De ekkor már hová tuszkoljam be az órákat, mert hála Istennek a hittanosok is jó zenészek, focisták stb. és nem akarjuk hogy elhagyják hobbiukat. Ott tartunk már, hogy idén vajon ki fog kimaradni, amikor csengetnek. Drága hatodikos lányaim állnak az ajtóban, órarendekkel, jöttek egyeztetni, sikerrel. Aztán az első tanító néni átírja a fél órarendet, hogy a tíz kis hittanos eljöhessen. A MÉGIS öröm hálára indít! És eljön az első óra, beszélgettünk, amikor nyílik az ajtó. A fuvola tanárnő jött az egyik kislányért, mert most van órája. Bánatosan nézünk egymásra Krisztikével. Most mi legyen? A tanárnőnek megesik rajtunk a szíve és csúsztat ő is én is egy negyed órát.

Krisztike, sőt a tanárnő is marad a hittanórán. Együtt hallgatja velünk a történetet, együtt nevet velünk, mert a MÉGIS öröm barátságot ad. Harmadikosaim fiú részlege „frontos” csapat, hiszen legyen hideg vagy melegfront, ők mindig szórakoznak. Legyen beszélgetés vagy hangos szótálas velük egyre megy. Egyik ilyen szótálas után borús tekintettel váltunk el. Aztán jött a másnap, vártam a másodikosokat, amikor halkán besomfordáltak a „frontosok”. –Csókolom Judit néni!-mondják. Nekem meg hirtelen kicsúszott a számon:- Csak nem hittan korrepetálásra jöttetek? Nem, csak beköszöntünk, mondják, aztán körbevesznek, átölelnek és csacsog sok hittanos, mert ilyen megbocsátó a MÉGIS öröm. Negyedikes hittanosaim mindig éhesek, szomjasak, persze, a hatodik óra! Nehezen ülnek már meg a széken, van aki körbenyargalással párszor a termet, enyhe ricsajt csapva. Én persze felső „é” hangon megjegyzem:- Bálint! Te óvodás korod óta semmit se javultál! Ő leülve a helyére, higgadtan közli, de matekból kicsit többet tud. Én elnevelem magam és az órát rendben megtartjuk, mert megbékít a MÉGIS öröm. Vagy amikor az elsősök egyike – szintén ülni nem szerető – amikor megkérdezem tőlük, melyik fáról nem volt szabad ennie Ádámnak és Évának? Erős fejevakarás közepette gondolkodnak, mire az én Zolikám kiugrik a padból és kivágja: az okosító fáról! Megölelem a betyárt és gyorsan bevésem „aranyköpését” a többi közé, hiszen megmelengeti a szívet a MÉGIS öröm. De a nagy kihívás a tizenhét éves ovis. Már összegyűjteni a hat csoportból őket is felér egy kisebb halászzal. A múltkor megyek, látom kinn az egész óvoda a jó időn. Mennyei Atyám! Fohászkodtam. Az oviban még csak-csak megismerem őket, de felöltözve, sapka, sál, kabát. Gondoltam lesz, ami lesz, gyereünk! A kiskapunál még megvigasztaltam egy helybenhagyott kigyereket és amint továbbmegyek, mit látok! Az én óvodásaimat az óvó nénik „felfejlesztették” kettes sorba, és a Joker, amikor megkérdezik: Van még egy új kislány, nem baj? Halleluja! Mondom magamban, mert megajándékoz a MÉGIS ÖRÖM.

"HALÁL HOL A TE FULLÁNKOD?"

/ 1Kor. 15, 55./

Kedves Hét Határ Olvasók!

Szeretnék egy gyászolókhoz szóló rovatot indítani az újságban, amelyben együtt megszólaltathatnánk a halállal, gyászszal kapcsolatos félelmeinket, nehézségeinket, küszködéseinket, ezzel is segítve egymásnak keresztyén szemmel, hittel szembenézni az életnek ezzel a nehéz, sokszor felfoghatatlan kérdésével. A szeretteinktől való búcsú mindig nehéz, mint ahogy azt is nehéz elfogadni, hogy a mi földi életünk is véget ér egyszer, és szembe kell néznünk majd saját halálunkkal.

Hogy miért tartom fontosnak ezzel a témával foglalkozni?

Erre az egyik válaszem az, hogy egyrészt mentálhigiénés tanulmányaim indítottak arra, hogy mint gyülekezeti lelkész, aki naponként találkozik gyászolókkal, ebben a témában írjam szakdolgozatomat. Gyülekezetünkben, egy időben létrehoztunk egy olyan önszervező csoportot, ami gyászolókból állt. Itt megoszthatták a résztvevők a gyászsal kapcsolatos problémáikat, élményeiket, nehézségeiket. Sokat gyógyultunk és tanultunk egymástól. Ezeket az élményeket, tapasztalatokat szeretném megosztani az olvasókkal, hátha azoknak, akik gyászolnak és ezeket a sorokat, olvassák, valamilyen választ, vigasztalást tudunk nyújtani.

A másik válaszem arra, hogy miért tartom fontosnak ezt a témát, az a modern társadalom viszonyulása a halál kérdéséhez. A halál tabu téma sokak számára, ez azt jelenti, hogy nem szeretünk beszélni róla, és úgy teszünk, mintha nem is lenne. Féltünk a haláltól, és nem tartjuk az élet természetes részének. A haldokló betegek sokszor elszigetelten, egyedül halnak meg a kórházi ágyakon, a hozzátartozóknak nincsenek megadva azok a feltételek, hogy szeretteiktől nyugodt körülmények között el tudjanak búcsúzni, sokszor még azt az egy-két együtt érző, jó szót sem kapják meg, amire oly nagyon szükségük volna. Orvosok, ápolók, azok, akik gyógyítani, segíteni hivatottak sem mindig tudják, hogy hogyan járjanak el bölcsen, hogy megkönnyítsék a súlyos betegek utolsó napjait, heteit és a hozzátartozóknak hogyan segítsenek a nehéz döntésekben.

Súlyos betegeket az utolsó pillanatokig is hajlamosak mindenféle nehéz és fájdalmas vizsgálatoknak, gyógyítási kísérleteknek kitenni, holott lehet, hogy hagyni kéne az embert méltósággal elbúcsúzni és meghalni családjá, szerettei körében.

Sok nehéz és fájdalmas kérdést vet fel ez a téma, de ha nem beszélünk róla, akkor még nagyobb teherre válhat, ezért fontosnak tartom, hogy megosszuk egymással a gondolatainkat, a gyászhoz kapcsolódó nehézségeinket, mert megosztott teher, fél teher.

Az újság anyakönyvi adataiban alig van gyülekezet, ahol ne lenne elhunyt, nincsen olyan közösség, ahol ne lennének gyászolók. Valakit tényleg mindig temetünk, valakit siratunk, valakitől búcsúzunk. Amikor ezeket a sorokat írom, még halottak napja előtt vagyunk, de a hétvégén, november elsején, tele lesznek a temetők, szeretteiket siratókkal, emlékezőkkel.

Most rájuk gondolunk és kérjük a Jó Istent, hogy adjon mindenkinek vigasztalást, hitet a feltámadott Jézus Krisztusban és az örök életben.

Az Úr enyhítse a fájdalmakat, sebeket és adjon békességet sok gyászoló testvér számára!

Ha valaki az újságnak ebben a rovatában szeretné megosztani gondolatait velünk, vagy szeretne tanácsot, segítséget kérni, kérem, tegyék meg.

Írni lehet az alábbi email, vagy postai címre, jelígyesen, névvel vagy névtelenül, ahogy jól esik. A levelekre, válaszolni, reagálni fogunk. Minden információt teljesen bizalmasan kezelünk.

Emailcím: damomarti @ t-online. hu

Postai cím: Lelkészi Hivatal:

2942 Nagyigmánd Szikszai u.53. Sugárné Damó Márta
Református lelképásztor

AZ ANYAKÖNYVBEN OLVASTUK

Ács: Megkeresztelték: Kohár Dzsenifert, Gyivicsán Gábort

Felnőttként konfirmált: Bálint János, Gyivicsán Gábor

Eltemették: Zobor Vincét, Tóth Jánosnét

Ászár: megkeresztelték: Szabó Natalit, Szabó Leilát és
Szabó Richárdot

eltemették: Répási Sándort

Bana-Bábolna: megkereszteltük: Bathó Áront

eltemették: Bodányi Bélát

Bokodon: Szent keresztségben részesült: Kovács Dorina

Császár: eltemették: Major Istvánnét, Maros Ferencet, Lődi Mihálynét, Szűcs Andrásnét

Ete: eltemették Tólos Mihályt és Varga Jánosnét

Kisbér: megkereszteltük: Kovács Leventét

Környe: megkeresztelték Nagy Márkot

Nagyigmánd: megkereszteltük: Hérics Zsombort,

Vörös Balázs Attilát

házasság: Szabó Ádám és Horváth Anita

eltemették: Eke Antalt

Réde: Eltemették: Sáhó Jánosnét, Németh Lászlót,
Takács Istvánnét

Szákszend: eltemették: Halka Lajost, Szabó Lászlónét

Nemes Károly Gyulánét, .

Kereszteltük: Tóvári Attilát, Tóvári Zsoltot és Hajdu Bálintot.

Újságunkat – hirdetőinknek és alapítványunk támogatóinak köszönhetően – ingyenesen juttatjuk el olvasóinkhoz !

Hét Határ Református hitéleti lap. Megjelenik minden hónap első vasárnapján Ács, Ászár, Bana, Bábolna, Bokod, Csép, Császár, Dad, Ete, Kisigmánd, Kisbér, Kömlőd, Környe, Környebánya, Nagyigmánd, Oroszlány, Réde, Vérteskehely, Szákszend, Tárkány reformátusai közt

Kiadó: "Közelebb Egymáshoz" Alapítvány 2854 Dad, Fő u. 28. Felelős kiadó: **Gerecsei Zsolt** elnök 2941 Ács, Fő u. 71.

Szerkesztőség: 2853 Kömlőd, Perczel u. 26. tel.: 06-34/578-503 fax.: 06-34/470-543 email: hethatarlap@freemail.hu

Felelős szerkesztő: **Bogáth István** Nyomtatás: MONTÁZS Press Kft. Oroszlány tel.: 20/454-35-41 Molnár Ferenc ügyvezető

Internet elérhetőség: <http://refdunantul.hu/lap/hethatar>

ISSN 1417 - 7641